

CU 12655

ZACHODNIA AGENCJA PRASOWA

DZIENNIKARSKA SPÓŁDZIELNIA PRACY

Poznań, ul. Chełmońskiego 1

Oddział w Warszawie, Al. Niepodległości 210

Nr. 14/Ip.

23. IV. 1947

BIULETYN INFORMACYJNY

Odbudowa portu szczecińskiego

Warszawa (ZAP). W związku ze stałym zwiększaniem się przeładunku towarów w porcie szczecińskim wykonywane się obecnie w szybkim tempie szereg remontów magazynów, dźwigów i innych urządzeń portowych. Trwają także prace przy naprawie największego w Polsce elewatora szczecińskiego, który może pomieścić około 42.000 ton zboża, oraz wielkiej chłodni portowej, której uruchomienie jest podstawowym warunkiem rozwoju bazy rybackiej przy porcie szczecińskim.

Port szczeciński przewidziany jest na główną bazę rybołówstwa dalekomorskiego, w związku z czym zainteresowały się nim polskie przedsiębiorstwa połowów dalekomorskich.

Na terenie „Wyspy Okrętowej” przeprowadzono remont 9 magazynów, w których instaluje się obecnie elektryczność. Celem uruchomienia radiostacji morskiej, która znajduje się na wyspie Łasztownia w porcie centralnym Szczecina, Ministerstwo Poczty i Telegrafów zakupiło aparaturę w Stanach Zjednoczonych i przekazało ją Szczecinowi. Przystąpiono także do zorganizowania radiostacji morskiej w Białej Górze pod Świnoujściem.

Czesi interesują się Szczecinem

Szczecin (ZAP). W najbliższym czasie w Szczecinie ma być otwarty konsulats czeskosłowacki. Czesi interesują się szczególnie portem szczecińskim, przez który chcieliby importować i eksportować swe towary. Zajmują się również możliwościami wykorzystania do transportów masowych drogi wodnej na Odrze.

Dm 70/01m

Przed wojną Czechosłowacja w dużej mierze korzystała z usług portu szczecińskiego. Obecnie pragnęłaby również wykorzystać go dla swego tranzytu. Firmy transportowe szwedzkie i inne przedsiębiorstwa zainteresowały się już możliwościami otworzenia w Szczecinie swych oddziałów.

Polepszenie warunków nawigacyjnych w porcie gdańskim

Gdańsk (ZAP). Prace hydrograficzne w porcie gdańskim zaznaczyły się bardzo intensywnie w ostatnim czasie. Zainstalowano nowe światła orientacyjne w Kanale Portowym i Basenie Górniczym, a służba hydrograficzna wyłożyła szereg nowych boi na oznaczenie wraków leżących jeszcze na dnie portu. Wszystkie te urządzenia mają na celu dalsze zwiększenie bezpieczeństwa żeglugi oraz usprawnienie nawigacji w porcie gdańskim.

Inwestycje w porcie Władysławowo

Sopot (ZAP). Generalny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego przystępuje do założenia stoczni i wyciągu statkowego (sleep) w porcie rybackim Władysławowo na półwyspie helskim, dla kutrów długości 25 m. Pozwoli to na doraźne naprawy taboru rybackiego wybrzeża helskiego i w znacznym stopniu odciąży wyciągi statkowe w Gdyni i w Gdańsku

Nowe trawlerzy dalekomorskie

Gdańsk (ZAP). Towarzystwo Połowów Dalekomorskich „Dalmor” zakupiło w UNRRA trawlerzy dalekomorskie dla polskich połowów rybackich. Są to trawlerzy „Antoniusz”, „Arkadiusz”, „Eugeniusz”, „Saturn” i „Sylwester”. Największy jest „Saturn” o 333,07 brutto register tonnach, pozostałe mają od 94 do 104,47 BRT.

Stocznia gdańska remontuje polskie jednostki morskie

Warszawa (ZAP). Jak donosi z Gdańska Socjalistyczna Agencja Prasowa w bieżącym roku stocznia gdańska wyremontowała już 32 statki handlowe i 7 okrętów wojennych. Obecnie w trakcie przebudowy znajduje się 10.000 tonowy statek polniemiecki „Warthe”, nowoczesny motorowiec, który zatonął w czasie nalotu na Gdynię, a w jesieni ubiegłego roku został wydobyty z dna basenu. Przebudowa statku będzie kosztowała 100 milionów złotych.

Stocznia zatrudnia 2.304 fachowych pracowników.

3 stacje bunkrowe dla obsługi statków

Warszawa (ZAP). Przemysł Węglowy zakupił w Holandii trzy stacje bunkrowe, każda o pojemności około 1.000

ton Będą one zainstalowane w Gdańsku, Gdyni i Szczecinie dla obsługi statków zawijających do polskich portów po bunkier.

Wznowienie połowów morskich

Gdynia (ZAP). Kutry rybackie po długiej przerwie, powstałej na skutek zamarznięcia portów, wyruszyły wreszcie na połowy z portu rybackiego Władysławowo i Hel. Pomimo gęstej kry na morzu połowy dorsza są nadspodziewanie obfite.

UNRRA dostarczy polskim portom urządzeń chłodniczych

Gdynia (ZAP). W ciągu bieżącego roku UNRRA dostarczy Polsce pewną ilość urządzeń chłodniczych do przechowywania ryb. Urządzenia te zostaną zainstalowane częściowo na Wybrzeżu częściowo zaś na zapleczu. Polska otrzyma urządzenia chłodnicze dla chłodni rybnej w Gdyni, która w ten sposób zostanie powiększona, oraz dziewięć urządzeń dla mniejszych chłodni, które zostaną zainstalowane w małych portach rybackich na Wybrzeżu i na zapleczu w ośrodkach handlu świeżą rybą.

Budowa przetwórní ryb

Olsztyn (ZAP). Mazurska Spółdzielnia Rybacka rozpoczęła w Giżycku budowę nowoczesnej fabryki konserw rybnych.

Należy zaznaczyć, że czynne na terenie woj. Olsztyńskiego 2 przetwórní rybne nie są w możności zaspokoić potrzeb lokalnych i przerobić otrzymywanych ilości ryb. Znajdująca się w trakcie budowy fabryka konserw rybnych w Giżycku zajmie przodujące miejsce w produkcji, która będzie uzupełniana przez wyżej wymienione 2 przetwórní.

Polska kupuje holowniki

Wrocław (ZAP) W związku z wielkim zniszczeniem taboru holowniczego na Odrze, Polska prowadzi pertraktacje handlowe z Anglią, Holandią, Włochami i Ameryką w sprawie dostaw sił holowniczych.

Posiadany tabor jest niedostateczny jeśli weźmie się pod uwagę program przewozów przewidziany w trzylenim planie gospodarczym. Przewóz samego tylko węgla Odrą z Górnego Śląska do Szczecina w roku bieżącym przewidziany jest na 670.000 ton.

Pertraktacje z Holandią toczą się o zakup dużej ilości holowników o napędzie 250 i 500 koni. W ramach pertraktacji z Anglią osiągnięto porozumienie w sprawie zakupu 55 łodzi desantowych, które będą mogły zastępować holowniki.

Odbudowa linii kolejowych na Pomorzu Wschodnim

Olsztyn (ZAP). Olsztyńska Dyrekcja Kolejowa przyjęła w 1945 r. 3.200 km torów kolejowych, z czego przeszło połowa, bo 1.700 km torów było zniszczonych lub rozebranych. Do obecnej chwili odbudowano 353 km torów głównych, 107 km torów stacyjnych; przekuto 737 km torów głównych oraz 250 km torów stacyjnych.

Odbudowa mostów kolejowych objęła 10 mostów stałych i 9 prowizorycznych o łącznej długości około 250 metrów. Poza tym wzmocniono 19 mostów prowizorycznych, których stan zagrażał bezpieczeństwu. Z rzek wydobyto 1.460 ton złomu konstrukcji mostowych oraz 3.100 m³ gruzu i rumowisk ze zniszczonych filarów.

Do obecnego czasu odbudowano i rozbudowano 67 stacji i dworców kolejowych. W końcowej fazie odbudowy znajduje się dworzec główny w Olsztynie.

Dla przedstawienia całokształtu prac wykonywanych przez kolejnictwo wymienić należy odbudowę 1.600 m³ wież ciśnień, 18.000 m³ pomieszczeń dla parowozów, 57.000 m³ pomieszczeń warsztatowych, oraz wyremontowanie 521 lokali służbowych dla pracowników PKP.

Rozbudowa sieci telefonicznej na Pomorzu Zachodnim

Koszalin (ZAP). Rozbudowa sieci telefonicznej na Pomorzu Zachodnim postępuje stale naprzód. W lutym wybudowano 152 km nowych przewodów telefonicznych i odremontowano 261 km. Zostało uruchomionych 6 nowych obwodów telefonicznych napowietrznych i 5 obwodów kablowych.

W Szczecinie funkcjonuje już 1 centrala telefoniczna; obecnie remontuje się drugą, sprowadzoną z Piły, która pozwoli zwiększenie o 2 tysiące liczby aparatów telefonicznych. Prócz tego Ministerstwo Poczty i Telegrafów zamówiło w Anglii centralę telefoniczną na 5 tysięcy aparatów.

Rozbudowa sieci telegraficznej na Śląsku

Warszawa (ZAP). Na Dolnym Śląsku było przed wojną 600 placówek pocztowo-telegraficznych, z których uruchomiono już 400; dalsze są w odbudowie. Czynnych jest obecnie 900 przewodów telefonicznych.

Lutowa produkcja hutnictwa żelaznego

Katowice (ZAP). Praca hutnictwa żelaznego w miesiącu lutym stała pod znakiem znacznych trudności, spowodowanych w pierwszym rzędzie warunkami atmosferycznymi i w konsekwencji przeszkodami komunikacyjnymi. W rezultacie plan produkcyjny w niektórych grupach materiałowych nie został w stu procentach wykonany.

W lutym 1947 wyprodukowano w tonach:

Grupa materiałowa	produkcja	% wykonania planu
Koks	69.986	96
Surówka	52.638	76
Wyroby walcowane . .	95.015	91
Rury	4.012	102
Wyroby kute i prasowane	1.040	87
Wyroby walcowane . .	6.226	124
Wyroby przetwórcze		
specjalne	4.759	137
Konstrukcje	1.410	74
Odlewy żeliwne	2.419	96
Odlewy staliwne	1.808	105

Fabryka wagonów we Wrocławiu

Warszawa (ZAP). W planie trzyletnim przewiduje się poważny wzrost produkcji największej w Polsce fabryki wagonów we Wrocławiu. Gdy w roku 1946 fabryka ta wyprodukowała 2.840 węglarek i 3 wagony osobowe, to w roku 1949 wyprodukuje 9.600 węglarek, 300 tendrów i 300 wagonów osobowych. Trzyletnia produkcja tej fabryki da Polsce 40 pociągów osobowych i 1.000 pociągów towarowych.

Odbudowa przemysłu cynkowego

Katowice (ZAP). Przemysł cynkowy został przejęty przez władze polskie w stanie daleko idącego zniszczenia. Niezwłocznie podjęto jednak prace nad jego odbudową. Już w drugiej połowie 1945 r. odbudowano pierwszą kopalnię pod Bytomiem; z kolei przystąpiono do odbudowy zdemontowanych pieców i modernizacji urządzeń pomocniczych w hutach oraz do ich rozbudowy drogą zamówienia 3 nowych pieców obrotowych. Następna praca to remont dalszych dwóch sekcji elektrolizy cynku. Prace inwestycyjne objęły wszystkie dziedziny przemysłu cynkowego, oraz metali kolorowych i lekkich. Przeprowadzono więc kapitalny remont fabryk kwasu siarkowego, pieców destylacyjnych, zdekompletowanych walcowni, budynków fabrycznych i urządzeń pomocniczych, wykonano projekty hut metali lekkich i rozbudowę zakładu doświadczalnego oraz badania geologiczne i hydrologiczne kopalń miedzi, wreszcie przeprowadzono prace poszukiwawcze i rozbudowę urządzeń transportowych w kopalniach

Szkolenie górników do walki z pożarem w kopalniach

Bytom (ZAP). Niezależnie od instrukcji udzielanych co 10 dni górnikom we wszystkich kopalniach na temat pożarów podziemnych, sposobu zachowania się na wypadek pożaru

i techniki zwalczania tego niebezpieczeństwa — w Bytomiu zorganizowano obecnie wykłady dla wyższego nadzoru kopalń. Wykłady zorganizował dział górniczy Instytutu Naukowo-Badawczego przemysłu węglowego, a wygłaszają je profesorowie Akademii Górniczej i inżynierowie górnicy.

Nowe przedsiębiorstwa prywatne na Pomorzu

Słupsk (ZAP). W miesiącu lutym zarejestrowały się na Pomorzu Zachodnim 94 nowe prywatne przedsiębiorstwa przemysłowe, wytwórnie wód gazowych i młyny. Ilość tych przedsiębiorstw wzrasta na Pomorzu Zachodnim coraz szybciej.

Międzynarodowe Targi Towarów Tranzytowych

Szczecin (ZAP). Izba Przemysłowo-Handlowa w Szczecinie organizuje w Szczecinie Międzynarodowe Targi Towarów Tranzytowych.

Celem Targów ma być umożliwienie poznania przez zainteresowane sfery zagraniczne wszystkich towarów, jakie będą przechodziły przez port w Szczecinie.

Wystawa przemysłu Ziemi Odzyskanych

Warszawa (ZAP). W maju nastąpi otwarcie Wystawy Przemysłu Ziemi Odzyskanych, zorganizowanej z inicjatywy Ministerstwa Przemysłu i Ministerstwa Żeglugi przy współudziale zainteresowanych resortów gospodarczych, oraz zakładów prywatnych.

Udział w wystawie wezmą: przemysł metalowy, hutniczy, węglowy, drzewny, chemiczny, papierniczy, skórzaný, włókienniczy, cukrowniczy, zbrojeniowy, elektrotechniczny, energetyczny i materiałów budowlanych. Ponadto ministerstwa: Żeglugi, Ziemi Odzyskanych, Zdrowia, Komunikacji, Odbudowy, Aproprowizacji, Skarbu, Leśnictwa, Poczty i Telegrafów oraz liczne organizacje społeczne również zademonstrują swój udział w odbudowie i zagospodarowaniu Ziemi Odzyskanych. Czas trwania Wystawy obliczony jest na dwa miesiące: maj i czerwiec, by dać możliwość zwiedzenia jej jak najszerszym kołom ludności oraz przedstawicielom zagranicy. Planowane jest przewiezienie następnie wystawy do Londynu. Wystawa obrazuje dorobek polski na Ziemiach Odzyskanych i da go poznać za granicami kraju.

Akcja siewna na Ziemiach Odzyskanych

Warszawa (ZAP). Agencja Prasowo-Informacyjna przynosi następujące wiadomości na temat akcji siewnej na Ziemiach Odzyskanych:

Pełna powierzchnia zasiewów na Ziemiach Odzyskanych ma wynosić 4 miliony ha i z takiej powierzchni będą zbierane

plony w roku 1949. W bieżącym roku osiągnięte będzie 80% tego obszaru, to jest 3.200.000 ha zasiewów. W roku 1945 — 46 powierzchnia zasiewów wynosiła 1.800 tysięcy ha.

Rolnicy otrzymali już wydatną pomoc od państwa przez dostarczenie ziarna siewnego i siły pociągowej oraz uruchomienie odpowiednich kredytów. Ozimina zasiana została na powierzchni 1.200 tys. ha, a na zasiewy wiosenne przypadło 2 miliony hektarów. Z ogólnej powierzchni objętej planem wiosennej akcji siewnej przypada 400 tys. ha na majątki państwowe i 1.600 ha na grunty osadników. Zarząd państwowych nieruchomości ziemskich prowadzi akcję siewną we własnym zakresie. Siewami na pozostałym terenie kieruje Główny Pełnomocnik Akcji Siewnej.

Stan siły pociągowej na Ziemiach Odzyskanych wynosi obecnie około 260 tys. koni, pracujących na roli, oraz 5.500 czynnych traktorów.

W związku z dostawami UNRRA liczba traktorów znacznie wzrosła w ciągu prac wiosennych. Prócz tego przybędzie jeszcze pewna ilość koni pochodzących z importu. Z dostaw tych część siły pociągowej przeznaczona być musi dla terenów, które nawiedziła klęska powodzi.

Osadnikom dostarczonych zostanie 62.000 ton zboża jarego i innych nasion oraz 100 tysięcy ton ziemniaków. Materiał siewny przydziela się na warunkach kredytowych, z tym, że zwrot ma nastąpić w naturze.

Przewidziane są dwa rodzaje kredytu: kredyt krótkoterminowy, zwrotny po tegorocznych zbiorach i kredyt średnio-terminowy — płatny w terminie do 1 listopada 1948 r.

Plaga myszy zlikwidowana

Olsztyn (ZAP). Na skutek silnych mrozów i gwałtownej odwilży, która spowodowała zalanie mysich nor wodą, według relacji fachowych kół rolniczych należy się liczyć z pełną likwidacją gryzoni na Pomorzu Wschodnim. Potwierdzają to sami rolnicy, twierdząc, że w niektórych miejscowościach myszy wyginęły w 100%.

Z powodu panującego zima, wiosenne prace w polu rozpoczynają się w tym roku z opóźnieniem. Oziminy przetrwały naogół dobrze okres mrozów i stan ich jest obecnie zadowalający, przy czym należy nadmienić, że stan ozimin sianych później, jest naogół lepszy od ozimin wcześniejszych.

Akcja specjalna odbudowy wsi

Olsztyn (ZAP). W związku z akcją zasiedlania Ziemi Odzyskanych, Ministerstwo Odbudowy w szeregu powiatów na tych ziemiach przeprowadzi w okresie 3 lat akcję specjalną odbudowy wsi

W woj. olsztyńskim (część byłych Prus Wschodnich) zaliczono do tej akcji 6 niżej wymienionych powiatów, biorąc pod uwagę ich położenie, rodzaj gleby, oraz chłonność: Bartoszyce, Braniewo, Iławka, Kętrzyn, Pasłęk i Nidzica.

Z pozostałych powiatów postanowiono najwięcej subsydjować pow. Ostroda ze względu na nasilenie ruchu osiedleńczego i dużą ilość autochtonów, którzy powracają z Niemiec i obejmują swe gospodarstwa, zajęte już przez repatriantów. Sytuacja ta wymaga szybkiej pomocy w odbudowie dla tej ostatniej grupy ludzi.

Plantacja cykorii na Pomorzu Zachodnim

Koszalin (ZAP). W Koszalinie znajduje się palarnia kawy, której właściciel zorganizował pierwszą na Pomorzu Zachodnim plantację cykorii. Pierwsze próby przeprowadzone w roku ubiegłym dały pomyślne wyniki. Na 2 hektarach roli zebrano 40 ton cykorii. W roku bieżącym plantacja ma być znacznie powiększona.

Inwentarz żywy w majątkach państwowych

Poznań (ZAP). Stan inwentarza żywego w majątkach państwowych na Ziemiach Odzyskanych w marcu b. r. przedstawiał się następująco:

koni	26.524	(2,4 na 100 ha użytków rolnych)
bydła rogatego	33 959	(3 " 100 " " " ")
owiec	25.221	(2,2 " 100 " " " ")
trzody	17.439	(1,6 " 100 " " " ")

Wynika z tego, że w stosunku do danych z poprzedniego miesiąca nastąpił wzrost liczby koni o 126, wzrost liczby bydła rogatego o 608, wzrost liczby owiec o 641 i wzrost trzody chlewnej o 792.

Do wykonania planu siewów wiosennych ma być dostarczone majątkom państwowym na Ziemiach Odzyskanych około 12.000 koni.

Nowe nazwy urzędowe na Ziemiach Odzyskanych

Poznań (ZAP). Ostatnio obradowała w Warszawie Komisja Ustalania nazw Miejscowości przy Ministerstwach Administracji i Ziem Odzyskanych.

Komisja składa się z najwybitniejszych znawców przedmiotu: językoznawców, historyków i geografów, wyznaczonych przez Polską Akademię Umiejętności, oraz z przedstawicieli zainteresowanych ministerstw i władz centralnych. Ustalono dotąd ponad 8.600 urzędowych, jednolitych i ostatecznych nazw miejscowości na Ziemiach Odzyskanych i to w oparciu o przesłanki historyczne, językowe, geograficzne i administracyjne. Na ostatnim posiedzeniu ustalono nazwy wszystkich miejscowości w granicach od 250 do 500 mieszkańców na terenie ca-

łych Ziem Odzyskanych oraz nazwy wszystkich bez wyjątku miejscowości w okolicach Gdańska i Szczecina (powiaty: gdański, szczeciński miejski i wiejski, woliński i kamieński).

Materiał do obrad Komisji Ministerialnej przygotowują w drodze niezwykle żmudnych i drobiazgowych poszukiwań komisje regionalne: krakowska i poznańska. Chodzi o to, ażeby wskrzesić i przywrócić do życia cały zasób pierwotnych, słowiańskich nazw miejscowych, które Niemcy bądź to usunęli wprost w ciągu dziejów, bądź też zniekształcili na swój sposób. Przy nadawaniu nazw nowych dbają komisje o to, ażeby nazwy te były rdzennie polskie, zgodne z duchem języka polskiego.

Zatrudnienie na Ziemiach Odzyskanych wzrasta

Warszawa (ZAP) Postępująca Odbudowa przemysłu i wciąganie organizmu gospodarczego Ziem Odzyskanych w orbitę gospodarczą Polski znajduje odbicie w stale wzrastającym zatrudnieniu. Na pierwszego stycznia 1947 r. liczba robotników, zatrudnionych w przemyśle, podlegającym Ministerstwu Przemysłu, wynosiła 281.873 osoby. Równocześnie w miarę trwającego wysiedlania następuje stały spadek liczby zatrudnionych Niemców tak w cyfrach relatywnych, jak i bezwzględnych.

Poniższa tabela obrazuje wzrost zatrudnienia oraz postęp unarodowienia stanu załóg zatrudnionych w przemyśle Ziem Odzyskanych.

Data	Ilość zatrudnionych robotników	w tym Niemcy	Niemcy: % całości	% zatrudnionych na Z.O. w stosunku do ogółu zatrudnionych w Polsce
31. 8 45	73.805	59.694	80,9	17
31. 12. 45	111.277	51.845	46,6	18,3
31. 3. 46	164 826	53.748	32,6	22,5
30. 6. 46	200.698	44.300	22,1	24,2
31. 8. 46	224.197	35.156	15,4	26,3
31. 12. 46	281.873	33.956	—	—

Nowe Muzea

Warszawa (ZAP). Agencja Prasowo-Informacyjna donosi, że na wybrzeżu powstają nowe muzea. W Kartuzach czynne jest muzeum kaszubskie, które gromadzi eksponaty znikającej sztuki ludowej kaszubskiej. Przy muzeum kształcą się w umiejętności haftów kaszubskich hafciarki spośród miejscowej ludności. W Gdańsku powstają również nowe muzea.

Zabezpieczony został budynek zbrojowni z roku 1601; mieścić się w nim będzie oddział muzeum państwowego; w innym zabytkowym gmachu znajduje się muzeum historyczne a w słynnym „Dworze Artusa” muzeum cechów rzemieślniczych. Duża część cennych eksponatów znajduje się obecnie w 40 depozytoriach, rozrzuconych na terenie całego województwa gdańskiego. Największe składnice są w Oliwie i Sopocie.

Już 300.000 tomów Biblioteki Wrocławskiej odzyskano na Śląsku

Wrocław (ZAP). Uczelnie wrocławskie, a więc Uniwersytet i Politechnika, zastały na miejscu jedynie garstkę książek polskich i porzucone bezładnie stopy książek niemieckich. Trzeba było niemałego wysiłku organizacyjnego, aby już w drugim roku funkcjonowania uczelni, akademicy i profesorowie otrzymali potrzebne im dzieła. Obecnie, połączone biblioteki naukowe we Wrocławiu obsługują zarówno Uniwersytet jak i Politechnikę, a więc są jedynym swojego rodzaju zbiorem dzieł ze wszystkich dziedzin życia, opartym na księgozbiorach poniemieckich oraz na nowych nabytkach książkowych, zakupionych lub uzyskanych w postaci darów na terenie całego kraju.

Największa biblioteka uniwersytecka obsługuje Wydział Humanistyczny, Prawny, Rolniczy i Nauk Przyrodniczych. Biblioteka lekarska, druga co do ilości tomów, obsługuje Wydział Lekarski i Farmację, Stomatologię i Wychowanie Fizyczne, oraz Wydział Medycyny Weterynaryjnej. Biblioteka Uniwersalna składa się ze zbiorów dawnej Biblioteki Miejskiej, która na ogół ocalała oraz z części dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej i zasobów książek zabezpieczonych przez władze polskie po objęciu Dolnego Śląska.

Straty wojenne dawnej Biblioteki Miejskiej wyrażają się całkowitą utratą zbioru kartograficznego, który należał do najbogatszych w Europie oraz zbioru graficznego, co łącznie stanowi 19 tysięcy pozycji. Przepadły również wszystkie inkunabuły w liczbie 200, oraz $\frac{2}{3}$ rękopisów. Właściwa, dawna Biblioteka Uniwersytecka, mieszcząca się w starym gmachu poklasztornym na Wyspie Piaskowej, spłonęła doszczętnie. Odnaleziono jedynie część zbiorów, która była wywieziona przez Niemców. Z kilkudziesięciu rozproszonych po całym Śląsku miejsc zwieziono z wielkim nakładem pracy około 300 000 tomów, w tym głównie starodruki, inkunabuły oraz rękopiśmienne kodeksy średniowieczne.

Dyrekcja Biblioteki, tytułem rekompensaty za spalony gmach, uzyskała kilka budynków głównej siedziby Biblioteki przy ul. Szajnochy, tak, że dziś magazyny Biblioteki mieszczą się w pięciu budynkach. Uratowana część dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej znajduje się obecnie w trakcie porządkowania.

W nadchodzącym okresie letnim Dyrekcja Biblioteki uruchomi trzy specjalne działy: dział rękopisów, starych druków i dział graficzny.

Przy Bibliotece czynna jest czytelnia ogólna oraz wypożyczalnia czasopism. Zorganizowany jest też specjalny, bogato wyposażony, gabinet śląski służący badaczom pracującym nad zagadnieniem Śląska.

W zeszłym roku odbyła się w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu wystawa tłoczonych druków polskich od XV do XIX wieku. W przygotowaniu są naukowe wydawnictwa Biblioteki Uniwersyteckiej. Zapoczątkuje je bibliografia bibliotek i archiwów dolnośląskich.

Zamiast niemieckich koszar wojskowych — zakład dla dzieci

Olsztyn (ZAP). W Bartoszycach na Pomorzu Wschodnim powstaje ogromny zakład wychowawczy — prawdziwe miasteczko dziecięce, gdzie znajdzie pomieszczenie od 4—5.000 dzieci i młodzieży.

Na potrzeby zakładu zajęto 8 wielkich kilkupiętrowych bloków, dawnych koszar niemieckich, z których 3 już kompletnie wyremontowano. Zakład został już częściowo uruchomiony i znajduje w nim obecnie pomieszczenie ponad 200 dzieci, przeważnie sierot.

Wspomniany zakład będzie jedynym w Polsce zakrojonym na tak wielką skalę. Należy zaznaczyć, że na skutek wojny pozostało na terenie wojew. olsztyńskiego około 7.000 sierot, z których znaczna część znajdzie obecnie schronienie wraz z należytą opieką w wyżej wymienionym zakładzie.